# LÖG

92
14. maí

## um breyting á lögum nr. 74 31. des 1937, um alþýðutryggingar.

**Ráðuneyti Íslands,** handhafi konungsvalds,

Gjörir kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og vér staðfest þau:

1. gr.

Aftan við 1. tölulið 10. gr. laganna bætist ný málsgrein, svo hljóðandi:

Sé hinn slasaði tryggingarskyldur í sjúkrasamlagi, fær hann þó því aðeins rétt til læknishjálpar og annars sjúkrakostnaðar vegna slyssins, að hann hafi haldið við réttindum sínum sem sjúkrasamlagsmeðlimur. Sjúkrasamlögin annast greiðslur þessar fyrir samlagsmenn sína, er réttinda njóta og verða fyrir slysum, sbr. 1. málsgr. 40. gr.

2. gr.

a. Á eftir orðunum „sendist hreppstjóra eða lögreglustjóra" í 2. málsgr. 15. gr. laganna bætist inn í greinina: fyrir 1. febrúar ár hvert.
b. Aftan við 2. málsgr. sömu lagagr. bætist ný málsgrein, svo hljóðandi:

Nú vanrækir forráðamaður fyrirtækis eða starfrækslu að senda tilkynningar eða skrár þær, sem um getur í 1. og 2. málsgr., fyrir tilsettan tíma, og skal þá áætla iðgjöldin svo ríflega, að ekki sé hætt við, að þau séu sett lægri en þau eiga að vera, og ef vanræksla er ítrekuð, skulu þau ákveðin að minnsta kosti 50 af hundraði hærri en ætla má, að þau hafi í raun og veru átt að vera.

3. gr.

16. gr. laganna orðist þannig:

Nú er vanrækt að tilkynna tryggingarskyldan atvinnurekstur, eða greiða iðgjöld fyrirfram samkvæmt 13., 14. og 15. gr. fyrir tryggingarskylda menn, og skulu þeir þó jafnt teljast slysatryggðir samkvæmt lögum þessum, en hlutaðeigandi atvinnurekandi skal skyldur að greiða slysatryggingunni fimmföld iðgjöld þau, sem vangoldin eru, og ennfremur hefir slysatryggingin rétt til endurgreiðslu á bótum þeim, sem hún kann að greiða vegna slysa, sem hinir ótryggðu en tryggingarskyldu menn verða fyrir, og auk þess skal atvinnurekandi sæta sektum.

4. gr.

Á eftir 2. málsgr. 24. gr. laganna komi ný málsgr., svo hljóðandi:

Nú lækka tekjur gjaldskylds manns, sem eigi hefir rétt til sjúkrahjálpar vegna þess, að hann hefir haft tekjur umfram það, er í fyrstu málsgr. segir, og skal hann þá fá rétt til sjúkrahjálpar frá 1. júlí, ef hann fyrir þann tíma færir sönnur á, að tekjur hans hafi á næsta almanaksári á undan farið niður fyrir áðurgreint hámark. Tilsvarandi ákvæði gilda, er tekjur samlagsmanns fara yfir fyrrgreint hámark.

5. gr.

26. gr. laganna orðist þannig:

Í hverjum kaupstað skal starfa sérstakt sjúkrasamlag. Ráðherra skipar formann samlagsins og varaformann, eftir tillögum tryggingarráðs, en bæjarstjórn kýs til viðbótar 2 eða 4 menn í stjórn og jafnmarga til vara, eftir því sem bæjarstjórn ákveður. Skal kosning þeirra jafnan fara fram eftir hverjar bæjar- eða

92 14. maí

sveitarstjórnarkosningar. Ákveða skal í samþykktum um skipun endurskoðanda sjúkrasamlaganna. Tryggingarstofnun ríkisins ákveður þóknun stjórnenda, er greiðist úr samlagssjóði.

6. gr.

Í stað 1. og 2. málsgr. 28. gr. laganna komi ein málsgrein, svo hljóðandi:

Nái sjúkrasamlag aðeins til eins hrepps, skal stjórn þess skipuð 2 eða 4 mönnum, kosnum af hreppsnefnd, er einnig kýs jafnmarga varamenn. Kosning í stjórn skal jafnan fara fram eftir hverjar sveitarstjórnarkosningar. Standi fleiri hreppar en einn að sjúkrasamlagi, skulu þeir leggja til einn mann hver í stjórn samlagsins, kosna af hreppsnefndum, en standi tala stjórnarmanna þá á stöku, skal hreppsnefnd þess hrepps, sem fleiri eða flesta hefir tryggingarskylda meðlimi, kjósa 2 menn. Ráðherra skipar formenn og varaformenn eftir tillögum tryggingarráðs.

7. gr.

Á eftir 28. gr. laganna komi ný grein, svo hljóðandi (og greinatalan breytist samkvæmt því):

Nú er heimavistarskóli fyrir fólk yfir 16 ára aldur starfandi í sveitarfélagi, þar sem eigi hefir verið stofnað sjúkrasamlag, og er þá ráðherra heimilt, ef meiri hluti nemenda óskar þess og Tryggingarstofnun ríkisins mælir með því, að ákveða, að þar skuli stofna skólasjúkrasamlag, enda sé við stofnun þess fullnægt eftirfarandi skilyrðum:

1. Samlagið nái að jafnaði yfir einn skóla. Þó mega tveir eða fleiri skólar innan sama sveitarfélags vera um samlagið.
2. Allir nemendur skólans, sem eigi hafa rétt til sjúkrahjálpar sem meðlimir annara sjúkrasamlaga og eigi eru haldnir alvarlegum, langvinnum, virkum sjúkdómi, hafa rétt og skyldu til að vera í samlaginu. Þeir, sem hafa yfir 4500 króna skattskyldar árstekjur, fá því aðeins réttindi til sjúkrahjálpar, að þeir greiði tvöfalt iðgjald.
3. Meðlimatala samlagsins sé eigi lægri en 40 og dvalartími nemenda eigi skemmri en 6 mánuðir. Lágmarksréttindi séu þau, sem greinir í 30. gr. 1.—3. tölulið.
4. Trygging nemenda nær aðeins til kennslutímabilsins, og eru iðgjöld þeirra miðuð við, að þeir öðlist réttindi án biðtíma. Ef nemandi verður að hverfa úr skólanum vegna veikinda eða er veikur þegar skólanum er slitið, er samlagsstjórn þó heimilt að greiða sjúkrakostnað fyrir hann allt að einum mánuði.
5. Nánari ákvæði skal setja í samþykkt samlagsins, sem ráðherra staðfestir, að fengnum tillögum tryggingarstofnunarinnar.

Nú er skólasamlag stofnað samkvæmt því, er að framan segir, og greiðir þá ríkissjóður framlag í sjóð samlagsins, er nemur 50% greiddra iðgjalda frá nemendum, sem búsettir eru utan hreppsins, og 25% af iðgjöldum annara samlagsmanna.

Sveitarsjóður greiðir í sjóð samlagsins upphæð, er nemur 25% af iðgjöldum samlagsmanna búsettra í hreppnum. Framlag ríkissjóðs og sveitarsjóðs má þó aldrei fara fram úr 10 krónum á ári frá hvorum aðila fyrir hvern samlagsmann.

8. gr.

a. 2. töluliður 1. málsgr. 30. gr. laganna orðist svo:

Lyf og umbúðir, sem Tryggingarstofnun ríkisins leyfir samlaginu að greiða og ávísuð eru af tryggingarlækni, greiðist að fullu á sjúkrahúsi og að ¾ utan sjúkrahúss fyrir hin nauðsynlegustu lyf að mati Tryggingarstofnunar ríkisins, en heimilt er að takmarka frekar greiðslur fyrir önnur lyf.

b. Á eftir 3. mgr. sömu lagagr. komi ný málsgrein, svo hljóðandi:

Í kaupstöðum og hreppum, þar sem sjúkrasamlög hafa verið stofnuð samkvæmt þessum lögum og starfandi er skóli eða skólar fyrir fólk yfir 16 ára

aldur, sem búsett er utan sjúkrasamlagsumdæmisins, enda sé þess óskað af eigi færri en 20 slíkra nemenda, skal setja í samþykkt hlutaðeigandi samlags sérákvæði um iðgjaldagreiðslur slíkra utanhéraðsmanna, og miða iðgjaldið við það, að þeir öðlist réttindi án biðtíma. Tryggingin nái aðeins til þeirra sjálfra og aðeins til þess tíma, er þeir dvelja á skólastaðnum. Framlag ríkissjóðs til samlagsins vegna þessara nemenda skal vera 50% af iðgjaldagreiðslu þeirra, en sveitarsjóður greiðir því ekkert vegna þeirra. 92 14. maí

c. 5. málsgr. sömu lagagreinar falli niður.

9. gr.

Aftan við 33. gr. laganna bætist ný málsgrein, svo hljóðandi:

Fari legudagafjöldi samlagssjúklings með berklaveiki, geðveiki eða kynsjúkdóma á sjúkrahúsi eða heilsuhæli fram úr meðaltali legudagafjölda allra samlagssjúklinga á landinu, sem haldnir eru öðrum sjúkdómum, á hlutaðeigandi samlag rétt á endurgreiðslu af fé því, sem verja má til styrktar sjúklingum með þessa sjúkdóma samkvæmt lögum nr. 78 23. júní 1936, um ríkisframfærslu sjúkra manna og örkumla. Endurgreiðsla fæst þó ekki nema sjúklingarnir hafi legið á sjúkrahúsi eða hæli, sem um getur í 4. gr. fyrrnefndra laga, sbr. þó 6. gr. 1. tölul. sömu laga. Nánari reglur um framkvæmd þessarar málsgreinar skal setja með reglugerð.

10. gr.

a. Aftan við 1. málsl. 36. gr. laganna bætist: og skal þá stjórn þess snúa sér til Tryggingarstofnunar ríkisins og leita aðstoðar hennar til þess að rétta við hag samlagsins.

b. Í stað „Skal stjórn þess þá gera“ í næsta málsl. sömu lagagreinar komi: Jafnframt skal stjórnin gera.

11. gr.

38. gr. laganna orðist svo:

Ef tryggður maður, sem er á ferðalagi utan samlagssvæðis síns eða dvelur þar skemur en einn mánuð, veikist eða verður fyrir slysi og nýtur þar sjúkrahjálpar, á hann rétt til sjúkrastyrks frá sjúkrasamlagi sínu, en þó eigi hærri en ef hann hefði notið hans á samlagssvæðinu.

Nú vill samlagsmaður leita sér læknishjálpar utan samlagssvæðisins, og er samlagsstjórn þá heimilt á sama hátt að greiða kostnað af þeirri læknishjálp, enda sæki samlagsmaður um það fyrirfram til samlagsins og fái meðmæli trúnaðarlæknis, eða samlagslæknis, ef enginn er sérstakur trúnaðarlæknir.

Nú dvelur tryggður maður mánuð eða lengur á samlagssvæði annars samlags, og skal hann þá, ef hann þarfnast sjúkrahjálpar, snúa sér til sjúkrasamlags dvalarstaðarins. Lætur það honum í té bráðabirgðameðlimsskírteini, sem veitir honum full meðlimsréttindi, að undantekinni dagpeningatryggingu, meðan hann dvelur á samlagssvæðinu, enda standi hann í skilum með iðgjald sitt. Sjúkrasamlag, sem veitir slík bráðabirgðaréttindi, á endurkröfurétt á hendur því samlagi, sem hlutaðeigandi er meðlimur í, á þeim kostnaði, sem það hefir haft hans vegna. Ber því og að taka við mánaðarlegum iðgjaldagreiðslum frá honum til samlags hans, til þess að réttindi hans falli ekki niður. Um greiðslur fyrir slíka bráðabirgðameðlimi til lækna, lyfjabúða, sjúkrahúsa og annara, sem láta sjúkrahjálp í té, fer eftir sömu reglum og gilda um greiðslur fyrir aðra meðlimi samlagsins. Sama máli gegnir um erlenda ríkisborgara, enda þótt þeir hafi dvalið skemur en 1 mánuð á samlagssvæðinu, ef svo er ákveðið í samningum, sem gerðir hafa verið samkvæmt 89. gr. þessara laga.

Komi það í ljós, að eitt eða fleiri sjúkrasamlög verði fyrir óeðlilega miklum kostnaði, beinum eða óbeinum, vegna bráðabirgðameðlima, skal heimilt að setja reglur um endurgreiðslu á slíkum kostnaði með jöfnuði á milli samlaganna.

92 14. maí

Tryggingarstofnun ríkisins setur nánari reglur um framkvæmd 3. og 4. málsgr. þessarar greinar.

12. gr.

39. gr. laganna orðist svo:

Nú flyzt tryggingarskyldur maður, sem er tryggður í sjúkrasamlagi, búferlum í umdæmi annars sjúkrasamlags, og verður hann þá tryggingarskyldur þar og öðlast full réttindi í því samlagi án biðtíma. Hafi hann greitt iðgjald fyrirfram til samlags þess, er hann var meðlimur í, fyrir lengri tíma en einn mánuð, skal sá hluti fyrirframgreiðslunnar, er fellur á tímann eftir flutninginn, ganga til þess samlags, er við honum tekur. Tryggingarstofnun ríkisins getur sett nánari reglur um flutning meðlima milli sjúkrasamlaga, þar á meðal um slíka flutninga sjúkra manna.

13. gr.

40. gr. laganna orðist svo:

Nú er samlagsmaður einnig slysatryggður samkv. lögum þessum, og greiðir samlagið þá læknishjálp og aðra sjúkrahjálp hans vegna samkv. 10. gr. 1. tölulið laganna, að undanteknum dagpeningum. Til að standast kostnað, sem af þessu leiðir, á sjúkrasamlagið rétt á að fá hluta af slysatryggingariðgjöldum, sem greidd eru á samlagssvæðinu til slysatryggingarinnar. Um skiptingu iðgjaldsins og nánari framkvæmdir þessa ákvæðis fer eftir reglum, sem ráðherra setur, að fengnum tillögum tryggingarráðs.

Eigi hinn tryggði að öðru leyti rétt til slysabóta á hendur skaðabótaskyldum manni eða stofnun, skal hann, ef hann krefst sjúkrastyrks, framselja hlutaðeigandi sjúkrasamlagi rétt sinn til bótanna. Nú greiðast hærri bætur en framlögðum sjúkrastyrk nemur, og fær hinn tryggði þá það, sem fram yfir er, og jafnan skal hann fá þær bætur, sem greiddar eru vegna þjáninga eða líkamslýta, eða aðrar slíkar miskabætur.

Útgerðarmaður skal greiða sjúkrasamlagsiðgjöld tryggingarskyldra, lögskráðra sjómanna, enda taki þá sjúkrasamlagið á sig áhættu þá, sem á útgerðarmanni hvílir samkv. 27. og 28. gr. laga nr. 41 19. maí 1930, að svo miklu leyti, sem hún fellur saman við hlunnindi þau, sem samlagið veitir samkvæmt samþykktum sínum.

Heimilt skal útgerðarmanni að semja við sjúkrasamlag um, að það taki að sér gegn aukagjaldi þá áhættu, sem útgerðarmaður ber samkvæmt sjómannalögum og umfram er þá áhættu, sem sjúkrasamlagið tekur á sig samkvæmt samþykktum sínum. Sama gildir að því er snertir skyldur húsbænda gagnvart hjúum samkvæmt hjúalögum og meistara gagnvart iðnnemum samkvæmt lögum um iðnaðarnám.

14. gr.

Á eftir „sökum sjúkdóms“ í fyrstu málsgr. 41. gr. laganna komi: eða slyss.

15. gr.

Aftan við 1. málsl. 42. gr. laganna bætist: ef hlutaðeigandi samlagsstjórn óskar þess.

16. gr.

1. málsgr. 50. gr. laganna orðist svo:

Undanþegnir hinni árlegu iðgjaldagreiðslu samkvæmt 49. gr. eru þó þeir, sem:

1. njóta örorkulífeyris úr lífeyrissjóði Íslands.
2. njóta opinbers styrks samkvæmt ákvæðum laga um styrkveitingar til þeirra manna, sem haldnir eru alvarlegum, langvinnum sjúkdómum,
3. dvelja í fangelsum, vinnuhælum eða öðrum slíkum stofnunum samkvæmt opinberri ráðstöfun,
4. greiða iðgjöld samkvæmt sérákvæðum 62. gr. hér á eftir.

17. gr. 92
14. maí

Upphaf 61. gr. laganna orðist svo:

a. Sveitar- og bæjarstjórnir skulu fyrir 1. febrúar (í Reykjavík fyrir 15. maí) ár hvert gera skrá í tveim eintökum yfir alla þá o. s. frv.

b. 2. málsl. 2. málsgr. sömu lagagr. orðist svo:

Annað eintak gjaldskrárinnar sendist síðan lögreglustjóra (í Reykjavík tollstjóra), sem annast innheimtuna, hitt eintakið Tryggingarstofnun ríkisins.

18. gr.

2. málsl. 1. málsgr. 62. gr. laganna orðist svo: Embættismenn og barnakennarar greiða framvegis iðgjöld í sjóði þessa eftir sömu reglum og áður, enda eru þeir og konur þeirra ekki tryggingarskyld samkvæmt ákvæðum þessara laga um elli- og örorkulífeyri.

19. gr.

Aftan við 80. gr. laganna bætist ný málsgr., svo hljóðandi:

Ráðherra getur með reglugerð ákveðið nánar um tilhögun úthlutunar ellilauna og örorkubóta.

20. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

*Gjört í Reykjavík, 14. maí 1940.*

**Hermann Jónasson.**
**Eysteinn Jónsson. Jakob Möller.**
**Ólafur Thors. Stefán Jóh. Stefánsson.**
(L. S.)

*Stefán Jóh. Stefánsson.*

## LÖG 93
14. maí

**um framlenging á gildi laga nr. 33 7. maí 1928, um skattgreiðslu h/f Eimskipafélags Íslands.**

**Ráðuneyti Íslands,** handhafi konungsvalds,

Gjörir kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og vér staðfest þau:

1. gr.

Lög nr. 33 7. maí 1928, um skattgreiðslu h/f Eimskipafélags Íslands, skulu gilda árin 1941 og 1942.

2. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

*Gjört í Reykjavík, 14. maí 1940.*

**Hermann Jónasson.**
**Eysteinn Jónsson. Jakob Möller.**
**Ólafur Thors. Stefán Jóh. Stefánsson.**
(L. S.)

*Jakob Möller.*